

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้นตอนคือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ บุคลากรที่อยู่ในชุมชนเขตเทศบาลนครพิษณุโลก แบ่งออกเป็น

1.1 สมาชิกชุมชน หมายถึง หัวหน้าครอบครัวชายหรือหญิงที่อยู่ในชุมชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกซึ่ง 25 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนธานี ชุมชนท่ามะปราง ชุมชนวิเศษไชยชาญ ชุมชนอรุณฤกษ์ ชุมชนมหาวงษา ชุมชนร่วมใจ ชุมชนวัดจันทร์ตะวันออก ชุมชนบ้านคลอง ชุมชนวัดจันทร์ตะวันตก ชุมชนประชาอุทิศ ชุมชนระสองพี่น้อง ชุมชนหลังศาล ชุมชนเทพารักษ์ ชุมชนเสื่อหมี่ ชุมชนไชยสถานภาพ ชุมชนบรมไตร 21 ชุมชนพระยาสุพรรณ ชุมชนคลองมหาดไชย ชุมชนธรรมจักรพัฒนา ชุมชนธรรมบูชา ชุมชนพระองค์ดำ ชุมชนศรีวิสุทธิ ชุมชนจักรพรรดิพัฒนา ชุมชนตือนนทร์พัฒนา ชุมชนอภิชาติบุตร จำนวนทั้งสิ้น 2,798 ครัวเรือน

1.2 กรรมการชุมชน ได้แก่บุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกชุมชนให้เป็นคณะกรรมการชุมชนโดยมีชุมชนละ 10 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 250 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งออกตามชุมชนที่สังกัดแล้วเลือกหัวหน้าครอบครัวชายหรือหญิงเป็นสมาชิกชุมชนนั้นๆ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan) (วิราพร พงศ์อาจารย์ 2542 : 73) ส่วนกรรมกร 13 ชุมชนสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สัดส่วน 0.60 จากทุกชุมชนได้จำนวนสมาชิกชุมชนและกรรมการชุมชนรวมทั้งสิ้น 336 คน แบ่งเป็นสมาชิกจำนวน 186 คน กรรมการชุมชน 150 คน ดังในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกชุมชนและกรรมการชุมชน

เขต	ชุมชน	สมาชิกชุมชน (ครัวเรือน)		กรรมการชุมชน		รวมกลุ่ม ตัวอย่าง
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
1	1. ชุมชนท่ามะพร้าว	60	4	10	6	10
	2. ชุมชนร่วมใจ	92	6	10	6	12
	3. ชุมชนวัดจันทร์ตะวันออก	226	15	10	6	21
	4. ชุมชนพระบาทสุพรรณ	103	7	10	6	13
	5. ชุมชนบรมไตร 21	44	3	10	6	9
	6. ชุมชนหันปี	215	15	10	6	21
	รวม	740	50	60	36	89
2	1. ชุมชนวัดจันทร์ตะวันตก	200	14	10	8	20
	2. ชุมชนบ้านคลอง	97	7	10	6	13
	3. ชุมชนไฮยานุภาพ	110	7	10	6	13
	4. ชุมชนประชาอุทิศ	170	10	10	6	16
	5. ชุมชนระสองพี่น้อง	63	4	10	6	10
	6. ชุมชนเทพารักษ์	68	5	10	6	11
	7. ชุมชนหลังศาล	40	3	10	6	9
รวม	748	50	70	42	92	
3	1. ชุมชนคลองมหาชัย	122	8	10	6	14
	2. ชุมชนธรรมจักรพัฒนา	74	5	10	6	11
	3. ชุมชนธรรมบูชา	143	10	10	6	16
	4. ชุมชนอรุณฉึก	102	7	10	6	13
	5. ชุมชนเสื่อทิม	70	5	10	6	11
รวม	511	35	50	30	65	
4	1. ชุมชนพระองค์ดำ	150	10	10	6	16
	2. ชุมชนศรีวิสุทธิ	40	3	10	6	9
	3. ชุมชนจ. ๕๖ เขยชาญ	127	9	10	6	15
	4. ชุมชนจักรพรรดิพัฒนา	150	10	10	6	16
	5. ชุมชนแห่ หานุภาพ	96	6	10	6	12
	6. ชุมชนดีอินทร์พัฒนา	96	6	10	6	12
	7. ชุมชนอภิชาติบุร	110	7	10	6	13
รวม	769	51	70	42	93	
รวมทั้งสิ้น		2,768	186	250	150	336

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยตามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์กับที่เป็นจริงของประธานกรรมการชุมชนในด้านการพัฒนาชุมชนโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นการถามข้อมูลทั่วไปสร้างเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นการถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์กับที่เป็นจริงของประธานกรรมการชุมชนในด้านการเป็นผู้นำพัฒนาชุมชนซึ่งแบ่งเป็น 3 คุณลักษณะคือ ความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ และคุณธรรม จริยธรรม โดยสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับคือ มากปานกลาง น้อย

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คุณลักษณะที่เป็นจริง			รายการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์		
มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย
3	2	1		3	2	1
			1. มีความรู้ ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติอย่างชัดเจน			
			2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน			
			3. มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่เอาใจใส่ต่อเพื่อนบ้าน			

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือมีลำดับดังนี้

- ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำชุมชนที่ดี
- สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการจากผู้ทรงคุณวุฒิจากผู้มีความรู้และประสบการณ์หรือมีตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนเพื่อหาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำด้านการพัฒนาชุมชนที่เหมาะสมของประธานกรรมการชุมชน 5 ท่านประกอบด้วย

2.1 นายนิรันดร์ โพธิ์งาม รองปลัดเทศบาลนครพิษณุโลก

2.2 นางเฟื่องฟ้า ภูสวัสดิ์ หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคม สำนักงาน
ประชาสงเคราะห์จังหวัดพิษณุโลก

2.3 นางประกายศรี คล้ายแก้ว ประชาสงเคราะห์อำเภอเมือง จังหวัด
พิษณุโลก

2.4 ร.ต.อ.พิษณุ รักการศิลป์ สถาบันสีแยกอินโดจีน

2.5 นางนิภา คุ้มแสง ประธานกลุ่มสตรี เทศบาลนครพิษณุโลก

3. นำแนวคิดที่ได้จาก ข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณ
ค่า โดยกำหนดกรอบความคิด 3 คุณลักษณะ คือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ
และด้านคุณธรรม จริยธรรม

4 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัยของข้อคำถามโดย
อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการพัฒนาชุมชน และด้าน
การสร้างเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่า IOC ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล รั้วธงชัย วุฒิ D.P.A (Doctor of
Public Administration) รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรว นุชภักดิ์ วุฒิ ค.ม. (วิจัยการศึกษา)
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิมล จิตติงณะ วุฒิ ค.ม. (นิเทศการสอนและพินิจเอา
หลักสูตร) กรรมการสภาประจำสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญรักษ์ ดัณฑ์เจริญรัตน์ วุฒิ ค.ม. (วัดผลการ
ศึกษา)หัวหน้าโปรแกรมวิชาวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เล็ก สมบัติ วุฒิ ส.ม. ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบระหว่างข้อสัมภาษณ์กับพฤติกรรมที่ต้องการ
โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านให้คะแนนแต่ละข้อจากนั้นรวมคะแนนแล้วหาค่าความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหา (IOC) ผลพบว่ามี 6 ข้อ ที่มีค่าต่ำกว่า .05 และผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำว่าข้อใดมี
ลักษณะข้อสัมภาษณ์ให้คล้ายคลึงกัน ควรตัดข้อสัมภาษณ์นั้นออกเหลือข้อสัมภาษณ์เพียง
40 ข้อ ดังแสดงในภาคผนวก

6. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์จริงและเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกชุมชน กรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จำนวน 336 ฉบับ ได้แบบสัมภาษณ์คืนมา 336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับมา
2. นำข้อมูล ที่เป็นแบบสัมภาษณ์ลงรหัส
3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ For Windows เพื่อหาค่าสถิติดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษาโดยหาค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและรายด้านทั้ง 3 คุณลักษณะ คือ ความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ และคุณธรรมจริยธรรม

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนและกรรมการชุมชนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์กับที่เป็นจริงของประธานกรรมการชุมชนในการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาชุมชนโดยใช้ t - test

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนและกรรมการชุมชนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานกรรมการชุมชนในการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาชุมชนจำแนกตามเขตชุมชนที่สังกัด โดยใช้ F - test

3.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนและกรรมการชุมชนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของประธานกรรมการชุมชนในการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาชุมชนจำแนกตามเขตชุมชนที่สังกัด โดยใช้ F - test